

ТЕРИТОРІАЛЬНЕ УПРАВЛІННЯ ДЕРЖАВНОГО БЮРО РОЗСЛІДУВАНЬ,
РОЗТАШОВАНЕ У МІСТІ ПОЛТАВІ
(ГУ ДБР у м. ПОЛТАВІ)

ДРУГИЙ СЛІДЧИЙ ВІДДІЛ (з дислокацією у м. Харкові)

поштова адреса для листування: вул. Гоголя, б. 25, м. Полтава, 36000, тел.: 0800350352

E-mail: dbr@pl.dbr.gov.ua, web: www.dbr.gov.ua, ідентифікаційний код 42334163

П О В І Д О М Л Е Н Н Я
про зміну раніше повідомленої підозри

місто Харків

«09» липня 2024 року

Старший слідчий Другого слідчого відділу (з дислокацією у м. Харкові) Територіального управління Державного бюро розслідувань, розташованого у місті Полтаві, Москаленко Олександр Олегович, розглянувши матеріали досудового розслідування у кримінальному провадженні, відомості про яке внесені до Єдиного реєстру досудових розслідувань 01.04.2022 за № 62022170020000222 за ознаками кримінальних правопорушень – злочинів, передбачених ч. 2 ст. 111, ч. 4 ст. 408 КК України, та встановивши наявність достатніх доказів та підстав для зміни раніше повідомленої підозри у вчиненні кримінальних правопорушень, відповідно до ст. ст. 36, 40, 42, 276, 277, 278, 279 КПК України,-

П О В І Д О М И В:

Аніканову Марину Володимирівну, 31.01.1988 року народження, уродженку с. Веселе Харківського району Харківської області, громадянку України, яка до 14.03.2022 працювала на посаді технік – начальник групи комплексу відеоспостереження та сигналізації відділення зв'язку відділу прикордонної служби «Веселе» (тип Б) 4 прикордонного загону Східного регіонального управління Державної прикордонної служби України, яка зареєстрована та мешкала за адресою: Харківська область, Харківський район, с. Веселе, вул. Горянка, буд. 3, -

про те, що вона підозрюється у вчиненні кримінального правопорушення – злочину, передбаченого ч. 2 ст. 111 КК України, а саме: у державній зраді, тобто діянні, умисно вчиненому громадянином України на шкоду суверенітету, територіальній цілісності та недоторканності, обороноздатності, державній, економічній чи інформаційній безпеці України: перехід на бік ворога в період збройного конфлікту в умовах воєнного стану.

та у вчиненні кримінального правопорушення – злочину, передбаченого ч. 4 ст. 408 КК України, а саме: дезертирстві, тобто самовільному залишенні місця служби, з метою ухилитися від військової служби, вчиненому в умовах воєнного стану.

**ЗМІСТ ПІДОЗРИ КРИМІНАЛЬНОГО ПРАВОПОРУШЕННЯ
– ЗЛОЧИНУ, У ВЧИНЕННІ ЯКОГО ПІДОЗРІЮЄТЬСЯ
АНІКАНОВА М.В. ЗА Ч. 2 СТ. 111 КК УКРАЇНИ:**

Верховною Радою Української Радянської Соціалістичної Республіки 24.08.1991 схвалено «Акт проголошення незалежності України», яким урочисто проголошено незалежність України та створення самостійної української держави – України. У преамбулі Декларації про державний суверенітет України від 16.07.1990 вказано, що Верховна Рада Української Радянської Соціалістичної Республіки проголосить державний суверенітет України як верховенство, самостійність, повноту і неподільність влади Республіки в межах її території та незалежність і рівноправність у зовнішніх зносинах. Відповідно до розділу V Декларації, територія України в існуючих кордонах є недоторканою і не може бути змінена та використана без її згоди. Україна самостійно визначає адміністративно – територіальний устрій та порядок утворення національно – адміністративних одиниць.

Рішенням Конституційного Суду України № 3-зп від 11.07.1997 зазначено, що засади конституційного ладу в Україні закріплені у розділах I, III та XIII Основного Закону України – Конституції України.

Зокрема положення статей 1 та 2 Конституції України визначено, що Україна є суверенною і незалежною, демократично, соціальною, правовою унітарною державою, суверенітет України поширюється на всю її територію, яка в межах існуючого кордону є цілісною і недоторканою.

Згідно зі статтею 5 Конституції України, носієм суверенітету та єдиним джерелом влади в Україні є народ. Народ здійснює владу безпосередньо і через органи державної влади та органи місцевого самоврядування.

Право визначати і змінювати конституційний лад в Україні належить виключно народові і не може бути узурповане державою, її органами або посадовими особами.

Відповідно до статті 68 Конституції України кожен зобов'язаний неухильно додержуватися Конституції України та законів України, не посягати на права і свободи, честь і гідність інших людей.

Статтею 73 Конституції України визначено, що виключно всеукраїнським референдумом вирішуються питання про зміну території України.

Відповідно до статей 132–134 Конституції України територіальний устрій України ґрунтується на засадах єдності та цілісності державної території. До складу України входять: Автономна Республіка Крим, Вінницька, Волинська, Дніпропетровська, Донецька, Житомирська, Закарпатська, Запорізька, Івано-Франківська, Київська, Кіровоградська, Луганська, Львівська, Миколаївська, Одеська, Полтавська, Рівненська, Сумська, Тернопільська, Харківська, Херсонська, Хмельницька, Черкаська, Чернівецька, Чернігівська

області, міста Київ та Севастополь. Місто Севастополь має спеціальний статус, Автономна Республіка Крим (далі - АР Крим) є невід'ємною складовою частиною України і в межах повноважень, визначених Конституцією України, вирішуватиме питання, віднесені до її відання.

Згідно зі статтею 17 Конституції України захист суверенітету і територіальної цілісності України, забезпечення її економічної та інформаційної безпеки є найважливішими функціями держави, справою всього Українського народу.

Оборона України, захист її суверенітету, територіальної цілісності і недоторканності покладаються на Збройні Сили України.

Забезпечення державної безпеки і захист державного кордону України покладаються на відповідні військові формування та правоохоронні органи держави, організація і порядок діяльності яких визначаються законом.

На території України забороняється створення і функціонування будь-яких збройних формувань, не передбачених законом. На території України не допускається розташування іноземних військових баз.

Перебування на території України підрозділів збройних сил інших держав з порушенням процедури, визначеної Конституцією та законами України, Гаазькими конвенціями 1907 року, IV Женевською конвенцією 1949 року, а також всупереч Меморандуму про гарантії безпеки у зв'язку з приєднанням України до Договору про нерозповсюдження ядерної зброї 1994 року, Договору про дружбу, співробітництво і партнерство між Україною і Російською Федерацією 1997 року та іншими міжнародно – правовими актами, є окупацією частини території суверенної держави Україна та міжнародним правовим діянням з усіма наслідками, передбаченими міжнародним правом.

24 жовтня 1945 року набув чинності Статут Організації Об'єднаних Націй, підписаний 26 червня 1945 року, яким фактично створено Організацію Об'єднаних Націй (далі – ООН).

До складу ООН входять Україна, Російська Федерація та ще 49 країн-засновниць, а також інші країни світу.

Відповідно до частини 4 статті 2 Статуту ООН, усі Члени вказаної організації утримуються в своїх міжнародних відносинах від погрози силою або її застосування як проти територіальної недоторканності або політичної незалежності будь-якої держави, так і будь-яким іншим чином, несумісним із Цілями Об'єднаних Націй.

Декларацією Генеральної Асамблеї ООН № 36/103 від 9 грудня 1981 року про недопустимість інтервенції та втручання у внутрішні справи держав та резолюціями – № 2131 (XX) від 21 грудня 1965 року, що містить Декларацію про неприпустимість втручання у внутрішні справи держав та про захист їх незалежності та суверенітету; № 2625 (XXV) від 24 жовтня 1970 року, що містить Декларацію про принципи міжнародного права, що стосуються дружніх відносин і співробітництва між державами відповідно до Статуту ООН; № 2734 (XXV) від 16 грудня 1970 року, що містить Декларацію про зміцнення міжнародної безпеки, та № 3314 (XXIX) від 14 грудня 1974 року, що містить Визначення агресії, – установлено, що жодна з держав не має права

здійснювати інтервенцію чи втручання у будь-якій формі або з будь-якої причини у внутрішні та зовнішні справи інших держав. Цими ж міжнародними документами закріплено обов'язок держав: утримуватися від озброєної інтервенції, підривної діяльності, військової окупації, здійснення сприяння, заохочення чи підтримки сепаратистської діяльності; не допускати на власній території навчання, фінансування та вербовки найманців чи засилання таких найманців на територію іншої держави.

Крім того, у статтях 1-5 Резолюції Генеральної Асамблеї ООН від 14 грудня 1974 року № 3314 (XXIX) серед іншого визначено, що ознаками агресії є:

- застосування збройної сили державою проти суверенітету, територіальної недоторканності чи політичної незалежності іншої держави;

- застосування збройної сили державою в порушення Статуту ООН.

Будь-яке з наступних діянь, незалежно від оголошення війни, кваліфікується як акт агресії:

- вторгнення або напад збройних сил держави на територію іншої держави або будь-яка військова окупація, який би тимчасовий характер вона не мала, яка є результатом такого вторгнення або нападу, або будь-яка анексія із застосуванням сили території іншої держави або частини її;

- бомбардування збройними силами держави території іншої держави або застосування будь-якої зброї державою проти території іншої держави;

- блокада портів або берегів держави збройними силами іншої держави;

- напад збройними силами держави на сухопутні, морські або повітряні сили, або морські та повітряні флоти іншої держави;

- застосування збройних сил однієї держави, що знаходяться на території іншої держави за угодою з приймаючою державою, у порушення умов, передбачених в угоді, або будь-яке продовження їх перебування на такій території після припинення дії угоди;

- дія держави, яка дозволяє, щоб її територія, яку вона надала в розпорядження іншої держави, використовувалася цією іншою державою для здійснення акту агресії проти третьої держави;

- заєслання державою або від імені держави збройних банд, груп, іррегулярних сил або найманців, які здійснюють акти застосування збройної сили проти іншої держави, які мають настільки серйозний характер, що це є рівносильним наведенням вище актам, або її значна участь у них.

Жодні міркування будь-якого характеру, чи то політичного, економічного, військового чи іншого характеру, не можуть слугувати виправданням агресії.

Порушуючи вказані норми президент російської федерації (далі – рф) Путін В.В., а також інші представники влади рф, діючи всупереч вимогам пп. 1, 2 Меморандуму про гарантії безпеки у зв'язку з приєднанням України до Договору про нерозповсюдження ядерної зброї від 05.12.1994, принципам Заключного акту Парламу з безпеки та співробітництва в Європі від 01.08.1975 та вимогам ч. 4 ст. 2 Статуту ООН і Декларації Генеральної Асамблеї Організації Об'єднаних Націй від 09.12.1981 № 36/103, від 16.12.1970 № 2734 (XXV), від 21.12.1965 № 2131 (XX), від 14.12.1974 № 3314 (XXIX), спланували,

підготували і розв'язали агресивну війну та воєнний конфлікт проти України, а саме віддали наказ на вторгнення підрозділів збройних сил рф (дали – зе рф) на територію України.

Так, 24.02.2022 на виконання вищевказаного наказу військовослужбовці зе рф шляхом збройної агресії, із застосуванням зброї незаконно вторглися на територію України через державні кордони України в Донецькій, Луганській, Харківській, Херсонській, Миколаївській, Сумській, Чернігівській та інших областях, і здійснили збройний напад на державні органи, органи місцевого самоврядування, підприємства, установи, організації, військові частини, інші об'єкти, які мають важливе народногосподарське чи оборонне значення, житлові масиви та інші цивільні об'єкти, та здійснили окупацію частини території України, чим вчинили дії з метою зміни меж території та державного кордону України у супереч порядку, встановленому Конституцією України, що продовжується по теперішній час та призводить до загибелі значної кількості людей та інших тяжких наслідків.

Указом Президента України № 64/2022 від 24.02.2022 «Про введення воєнного стану в Україні», якій затверджено Верховною Радою України, у зв'язку з військовою агресією рф проти України, на підставі пропозиції Ради національної безпеки і оборони України, відповідно до пункту 20 частини першої статті 106 Конституції України, Закону України «Про правовий режим воєнного стану» в Україні введено воєнний стан із 05 години 30 хвилини 24.02.2022 строком на 30 діб. Указом Президента України № 133/2022 від 14.03.2022 продовжено строк дії воєнного стану в Україні з 05 години 30 хвилини 26 березня 2022 року строком на 30 діб.

Законом України «Про затвердження Указу Президента України «Про продовження строку дії воєнного стану в Україні» затверджено Указ Президента України від 18 квітня 2022 року № 259/2022 «Про продовження строку дії воєнного стану в Україні», яким внесено часткову зміну до статті 1 Указу Президента України від 24 лютого 2022 року № 64/2022 «Про введення воєнного стану в Україні», затвердженого Законом України від 24 лютого 2022 року № 2102-IX (зі змінами, внесеними Указом від 14 березня 2022 року № 133/2022, затвердженням Законом України від 15 березня 2022 року № 2119-IX), строк дії воєнного стану в Україні продовжується з 05 години 30 хвилини 25 квітня 2022 року строком на 30 діб. Указом Президента України № 341/2022 від 17 травня 2022 року продовжено строк дії воєнного стану в Україні з 05 години 30 хвилини 25 травня 2022 року строком на 90 діб. Указом Президента України № 573/2022 «Про продовження строку дії воєнного стану в Україні» продовжено строк дії воєнного стану в Україні з 05 год. 30 хв. 23.08.2022 року строком на 90 діб. Указом Президента України № 757/2022 «Про продовження строку дії воєнного стану в Україні» продовжено строк дії воєнного стану в Україні з 05 год. 30 хв. 21.11.2022 року строком на 90 діб. Указом Президента України «Про продовження строку дії воєнного стану в Україні» № 58/2023 продовжено строк дії воєнного стану в Україні з 05 години 30 хвилини 19 лютого 2023 року строком на 90 діб. Указом Президента України «Про продовження строку дії воєнного стану в Україні»

№ 58/2023 продовжено строк дії воєнного стану в Україні з 05 години 30 хвилини 19 лютого 2023 року строком на 90 діб. Указом Президента України «Про продовження строку дії воєнного стану в Україні» № 254/2023 продовжено строк дії воєнного стану в Україні з 05 години 30 хвилини 20 травня 2023 року строком на 90 діб. Указом Президента України «Про продовження строку дії воєнного стану в Україні», № 451/2023 продовжено строк дії воєнного стану в Україні з 05 години 30 хвилини 18 серпня 2023 року строком на 90 діб. Указом Президента України «Про продовження строку дії воєнного стану в Україні» № 743/2023 продовжено строк дії воєнного стану в Україні з 05 години 30 хвилини 16 листопада 2023 року строком на 90 діб. Указом Президента України «Про продовження строку дії воєнного стану в Україні» № 49/2024 продовжено строк дії воєнного стану в Україні з 05 години 30 хвилини 14 лютого 2024 року строком на 90 діб. Указом Президента України від 06.05.2024 № 271/2024 «Про продовження строку дії воєнного стану в Україні», затвердженим Законом України «Про затвердження Указу Президента України «Про продовження строку дії воєнного стану в Україні» строк дії воєнного стану в Україні продовжується з 05 години 30 хвилини 14 травня 2024 року строком на 90 діб.

У частині 2 статті 9 Закону України «Про правовий режим воєнного стану» зазначено, що Кабінет Міністрів України, інші органи державної влади, військове командування, військові адміністрації, Верховна Рада Автономної Республіки Крим, Рада міністрів Автономної Республіки Крим, органи місцевого самоврядування здійснюють повноваження, надані їм Конституцією України, цим та іншими законами України.

Частиною 1 статті 10 Закону України «Про правовий режим воєнного стану» передбачено, що у період воєнного стану не можуть бути припинені повноваження Президента України, Верховної Ради України, Кабінету Міністрів України, Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини, а також судів, органів прокуратури України, органів, що здійснюють оперативно-розшукову діяльність, досудове розслідування, та органів, підрозділи яких здійснюють контррозвідувальну діяльність.

Так, згідно з наказом начальника 4 прикордонного загону Державної прикордонної служби України від 03.09.2021 № 391-ОС, головного сержанта Аніканову Марину Володимирівну (П-039405), призначено на посаду технік – начальник групи комплексу відеоспостереження та сигналізації відділення зв'язку відділу прикордонної служби «Веселе» (Тип Б).

Наказом начальника 4 прикордонного загону Державної прикордонної служби України від 17.03.2022 № 16-ОС «Про особовий склад», головному сержанту Анікановій Марині Володимирівні, призупинено військову службу.

Статтею 19 Конституції України передбачено, що правовий порядок в Україні ґрунтується на засадах, відповідно до яких ніхто не може бути примушений робити те, що не передбачено законодавством.

Органи державної влади та органи місцевого самоврядування, їх посадові особи зобов'язані діяти лише на підставі, в межах повноважень та у спосіб, що передбачені Конституцією та законами України.

Державна прикордонна служба України - це центральний орган виконавчої влади, який служить суспільству шляхом виконання завдань щодо забезпечення недоторканності державного кордону та охорони суверенних прав України і її прилеглий зоні та виключній морській (економічній) зоні.

У своїй діяльності Державна прикордонна служба України керується Конституцією України.

Відповідно до ст. 2 Закону України «Про державний захист працівників суду і правоохоронних органів» правоохоронні органи – органи прокуратури, Національної поліції, служби безпеки, Військової служби правопорядку у Збройних Силах України, Національне антикорупційне бюро України, органи охорони державного кордону, Бюро економічної безпеки України, органи і установи виконання покарань, слідчі ізолятори, органи державного фінансового контролю, рибоохорони, державної лісової охорони, інші органи, які здійснюють правозастосовні або правоохоронні функції.

Згідно ст. 6 Закону України «Про Державну прикордонну службу України», Державна прикордонна служба України є правоохоронним органом спеціального призначення.

Так, Аніканова М.В., вступавши до лав Державної прикордонної служби України, присягнула вірно служити Українському народу, дотримуватися норм Конституції та законів України, втілювати їх у життя, поважати та охороняти права і свободи людини, честь Держави, з гідністю нести високе звання співробітника Державної прикордонної служби України та сумлінно виконувати свої службові обов'язки.

Згідно ст. 2 Закону України «Про Державну прикордонну службу України», однією із основних функцій Державної прикордонної служби України, є охорона державного кордону України на суші, морі, річках, озерах та інших водоймах з метою недопущення незаконної зміни проходження його лінії, забезпечення дотримання режиму державного кордону та прикордонного режиму.

Відповідно до ст. 19 Закону України «Про Державну прикордонну службу України», на Державну прикордонну службу України відповідно до визначених законом завдань покладаються: припинення будь-яких спроб незаконної зміни проходження лінії державного кордону України; припинення у взаємодії із Збройними Силами України, іншими утвореними відповідно до законів України військовими формуваннями, відповідними правоохоронними органами збройних та інших провокацій на державному кордоні України, у тому числі шляхом безпосереднього ведення бойових дій; участь у взаємодії із Збройними Силами України та іншими військовими формуваннями у ліквідації (нейтралізації) збройного конфлікту на державному кордоні України, міжнародного збройного конфлікту та відсічі збройної агресії проти України шляхом безпосереднього ведення бойових дій; участь у заходах із забезпечення національної безпеки і оборони, відсічі і стримування збройної агресії проти України, а також у заходах з відновлення територіальної цілісності у межах міжнародно визнаного державного кордону України; участь у виконанні

заходів територіальної оборони, а також заходів, спрямованих на додержання правового режиму воєнного стану.

Відповідно до укладеного Контакту про проходження громадянами України військової служби в Державній прикордонній службі України на посадах осіб сержантського та старшинського складу, Аніканова М.В. добровільно вступила на військову службу за контрактом та взяла на себе зобов'язання: протягом дії строку контракту, а в разі настання особливого періоду – понад установлений строк контракту проходити військову службу на посадах осіб та старшинського складу на умовах і в порядку, встановлених Положенням про проходження громадянами України військової служби в Державній прикордонній службі України, іншими нормативно – правовими актами, що визначають порядок проходження військової служби та Контрактом; додержуватись Конституції України, законів України, Кодексу професійної етики військовослужбовців Державної прикордонної служби України та інших нормативно – правових актів з питань, що регламентують проходження військової служби, а також виконувати накази старших начальників; виконувати службові обов'язки військовослужбовця, вимоги посадової інструкції.

Згідно ст. 33 Закону України «Про Державну прикордонну службу України», за протиправні дії чи бездіяльність військовослужбовці та працівники Державної прикордонної служби України несуть відповідальність згідно із законом.

Громадянка України Аніканова М.В., обіймаючи посаду технік – начальник групи комплексу відеоспостереження та сигналізації відділення зв'язку відділу прикордонної служби «Веселе» 4 прикордонного загону Східного регіонального управління Державної прикордонної служби України, перебуваючи у с. Веселе Харківського району Харківської області, з метою безпосереднього надання допомоги рф у проведенні підривної діяльності проти України, діючи умисно на шкоду суверенітету, територіальній цілісності та недоторканності, обороноздатності, державній, економічній та інформаційній безпеці України, усвідомлюючи суспільно небезпечний характер своїх дій, передбачаючи суспільно небезпечні наслідки і бажаючи їх настання, маючи достатній рівень освіти, спеціальних знань і життєвий досвід для усвідомлення фактів військової агресії рф проти України, з власної ініціативи та добровільно здійснила перехід на бік ворога в період збройного конфлікту в умовах воєнного стану та безпосередньо надала допомогу рф у проведенні підривної діяльності проти України, тобто вчинила державну зраду за наступних обставин.

Так, після повномасштабного збройного вторгнення 24.02.2022 збройних сил рф на територію України, з 24.02.2022 збройні сили країни агресора – рф безпосередньо здійснили окупацію села Веселе Липецької територіальної громади Харківського району Харківської області та силове захоплення і взяття під контроль всіх будівель, з метою створення та становлення окупаційної влади, зокрема незаконного органу (підрозділу) щодо видачі «гуманітарної допомоги», та вирішили залучити до співпраці Аніканову М.В.

З 07.03.2022, однак не пізніше 01.05.2022, більш точної дати в ході досудового розслідування не встановлено, громадянка України Аніканова М.В., будучи працівником правоохоронного органу – співробітником Державної прикордонної служби України, обіймаючи посаду технік – начальник групи комплексу відеоспостереження відділення зв'язку відділу прикордонної служби «Веселе» (тип Б) 4 прикордонного загону Східного регіонального управління Державної прикордонної служби України, погодилася на пропозицію невідомого представника збройних сил РФ щодо співпраці з останніми та надання допомоги у підривній діяльності проти України, і надала свою добровільну згоду на виконання незаконних завдань, поставлених представниками силових структур РФ, з метою створення та встановлення окупаційної влади, зокрема незаконного органу (підрозділу) щодо видачі «гуманітарної допомоги» населенню, від окупаційних військ РФ, на тимчасово окупованій території.

Так, у невідомому в ході досудового розслідування дату та час, проте не пізніше 01.05.2022, громадянка України Аніканова М.В., будучи працівником правоохоронного органу – співробітником Державної прикордонної служби України, обіймаючи посаду технік – начальник групи комплексу відеоспостереження та сигналізації відділення зв'язку відділу прикордонної служби «Веселе» (тип Б) 4 прикордонного загону Східного регіонального управління Державної прикордонної служби України, реалізуючи свій єдиний злочинний умисел на вчинення державної зради в період збройного конфлікту в умовах воєнного стану, всупереч нормам Конституції та законодавчих актів України, в період збройного конфлікту в умовах воєнного стану, діючи умисно та протиправно, не маючи на те відповідних встановлених законодавством повноважень, всупереч вказівці керівництва 4 прикордонного загону Східного регіонального управління щодо необхідності здійснення виїзду прикордонників з тимчасово окупованої території, не здійснила виїзд з села Веселе Харківського району Харківської області на підконтрольну Україні територію, натомість добровільно, за власним бажанням, вступила у злочинну змову з невідомими представниками РФ, які здійснили окупацію вказаного населеного пункту, та, з метою надання допомоги останнім, виконувала їх незаконні протиправні вказівки, була призначена начальником підрозділу видачі гуманітарної допомоги «пункту видачі гуманітарних продуктів для населення від РФ» у селі Веселе Харківського району Харківської області, за що отримувала грошові виплати у грошовій валюті РФ – «рубль», та агітувала за «проросійські погляди», при цьому, відвідуючи щоденно, як своє робоче місце, будівлю магазину «Посад», розташованого за адресою: Харківська область, Харківський район, село Веселе, вул. Харазія, 7, яка була захоплена та взята під контроль військовими формуваннями РФ.

Далі, реалізуючи свій єдиний злочинний умисел на вчинення державної зради в період збройного конфлікту в умовах воєнного стану, громадянка України Аніканова М.В., всупереч нормам Конституції та законодавчих актів України, в період збройного конфлікту в умовах воєнного стану, діючи умисно

та протиправно, за власним бажанням, за попередньою змовою з нестановленими представниками окупаційної влади рф, з метою надання допомоги останнім, у нестановлені в ході досудового розслідування днів та часе, однак не пізніше 01.05.2022, добровільно надавала окупаційним військам рф інформацію про військовослужбовців - прикордонників, учасників Антитерористичної операції (Операції об'єднаних сил), військовослужбовців відділу прикордонної служби «Веселе» 4 прикордонного загону, а також, дані про членів їх сімей, адреси проживання та номери телефонів. В свою чергу російські окупаційні війська, прибували на вказані Анікановою М.В. адреси військовослужбовців – прикордонників, проводили незаконні «обшуки», здійснювали фізичний та психологічний вплив на вказаних осіб, з метою змусити військовослужбовців скласти зброю та перейти на бік окупаційних військ.

Окрім того, Аніканова М.В., продовжуючи реалізацію свого єдиного злочинного умислу, діючи умисно та протиправно, за власним бажанням, не пізніше 05.05.2022, порушуючи встановлений порядок в'їзду на територію України та виїзду за межі території України, вибула на територію рф, для постійного проживання.

При цьому, громадянка України Аніканова М.В., розуміючи, що 24.02.2022 окупаційні війська рф зайшли на територію України, заперечувала збройну агресію рф проти України, вказувала на те, що війська рф, з часом, окупуєть територію Харківської області та місто Харків.

Тобто, своїми умисними протиправними діями громадянка України Аніканова Марина Володимирівна, протягом березня – травня 2022 року, будучи до 14.03.2022 працівником правоохоронного органу – співробітником Державної прикордонної служби України, обіймаючи посаду технік – начальник групи комплексу відеоспостереження та сигналізації відділення зв'язку відділу прикордонної служби «Веселе» (тип Б) 4 прикордонного загону Східного регіонального управління Державної прикордонної служби України, порушуючи вимоги ст. ст. 17, 19, 65 Конституції України, якими передбачено обов'язок громадян України щодо захисту Вітчизни, суверенітету, незалежності й територіальної цілісності України та зобов'язання діяти лише на підставі, в межах повноважень та у спосіб, що визначені Конституцією та законами України, не дотримуючись присяги військовослужбовця, з особистих мотивів, у порушення вищевказаних вимог нормативно-правових актів, діючи умисно та протиправно на шкоду суверенітетові, територіальній цілісності та недоторканості, обороноздатності, державній, економічній та інформаційній безпеці України, усвідомлюючи суспільно-небезпечний характер своїх дій, передбачаючи суспільно-небезпечні наслідки і бажаючи їх настання, маючи достатній рівень освіти, спеціальних знань і життєвого досвіду для усвідомлення фактів військової агресії рф проти України, з власної ініціативи, добровільно перейшла на бік ворога в період збройного конфлікту в умовах воєнного стану, не пізніше 01.05.2022 почала співпрацювати з представниками збройних формувань рф, які здійснили окупацію села Веселе Харківського району Харківської області, виконуючи

їх незаконні вказівки, добровільно надавала окупаційним військам рф інформацію про військовослужбовців – прикордонників, учасників Антитерористичної операції (Операції об'єднаних сил), військовослужбовців відділу прикордонної служби «Веселе» 4 прикордонного загону, а також, дані про членів їх сімей, адреси проживання та номери телефонів. В свою чергу російські окупаційні війська прибували на вказані Анікановою М.В. адреси військовослужбовців – прикордонників, проводили незаконні «обшуки», здійснювали фізичний та психологічний вплив на вказаних осіб, з метою змусити військовослужбовців скласти зброю та перейти на бік окупаційних військ та не пізніше 01.05.2022 приступила до виконання повноважень щодо видачі «гуманітарної допомоги» від окупаційних військ рф, та добровільно обійняла посаду «начальник видачі гуманітарної допомоги», чим самим забезпечила становлення і зміцнення окупаційної влади рф на тимчасово окупованій території села Веселе Харківського району Харківської області шляхом надання безпосередньої допомоги державі-агресору на шкоду Україні.

Таким чином, Аніканова М.В. підозрюється у вчиненні кримінального правопорушення – злочину, передбаченого ч. 2 ст. 111 КК України, а саме: у державній зраді, тобто діянні, умисно вчиненому громадянином України на шкоду суверенітету, територіальній цілісності та недоторканості, обороноздатності, державній, економічній чи інформаційній безпеці України: перехід на бік ворога в період збройного конфлікту в умовах воєнного стану.

ЗМІСТ ПІДОЗРИ КРИМІНАЛЬНОГО ПРАВОПОРУШЕННЯ – ЗЛОЧИНУ, У ВЧИНЕННІ ЯКОГО ПІДОЗРЮЄТЬСЯ АНІКАНОВА М.В. ЗА Ч. 4 СТ. 408 КК УКРАЇНИ:

Досудовим розслідуванням встановлено, що Аніканова М.В., 19.10.2017 в добровільному порядку призвана на військову службу за контрактом до Державної прикордонної служби України, строком на 3 (три) роки, який вона неодноразово продовжувала.

Так, 19.10.2021 Аніканова М.В. в добровільному порядку продовжила строк дії попереднього контракту на 1 (один) рік на посадах осіб сержантського та старшинського складу, за яким вона була зобов'язана проходити військову службу у Державній прикордонній службі України, протягом строку контракту, а в разі настання особливого періоду – понад установленій строк, знати та сумлінно виконувати службові обов'язки за посадами, які займатиме протягом строку контракту, а також особливі обов'язки, визначені статутами Збройних Сил України.

Відповідно до наказу командира 4 прикордонного загону (про особовий склад) № 391-ОС від 03.09.2021 головного сержанта Аніканову М.В. призначено на посаду – технік – начальник групи комплексу відеоспостереження та сигналізації відділення зв'язку відділу прикордонної служби «Веселе» (тип Б).

Відповідно до принципів ст.ст. 2, 4, 24 Закону України «Про військовий

обов'язок і військову службу», на момент вчинення злочину, головний сержант Аніканова М.В. вважається військовослужбовцем, яка проходить військову службу за контрактом про проходження громадянами України військової служби в Державній прикордонній службі України на посадах осіб сержантського та старшинського складу.

Вимоги ст.ст. 17, 65 Конституції України, ст. 17 Закону України «Про оборону України», ч. 1 ст. 1 Закону України «Про військовий обов'язок і військову службу» зобов'язують головного сержанта Аніканову М.В. захищати Вітчизну, суверенітет і територіальну цілісність України.

У відповідності до вимог ст.ст. 9, 11, 16, 49 Статуту внутрішньої служби Збройних Сил України, затвердженого Законом України від 24.03.1999 № 548-XIV (зі змінами), ст.ст. 1, 4 Дисциплінарного статуту Збройних Сил України, затвердженого Законом України від 24.03.1999 № 551-XIV, головний сержант Аніканова М.В. під час проходження військової служби повинна свято і непорушно додержуватися Конституції України та законів України, Військової присяги, віддано служити Українському народові, сумлінно і чесно виконувати військовий обов'язок; беззастережно виконувати накази командирів; знати та виконувати свої обов'язки та додержуватися вимог статутів Збройних Сил України; виявляти повагу до командирів (начальників) і старших за військовим званням, сприяти їм у підтриманні порядку і дисципліни; виконувати службові обов'язки, що визначають обсяг виконання завдань, доручених їй за посадою; бути зразком високої культури, скромності й витримки, берегти військову честь, захищати свою й поважати гідність інших людей; поводитися з гідністю й чесно, не допускати самій і стримувати інших від негідних вчинків та виконувати завдання, пов'язані із захистом Вітчизни, незалежності та територіальної цілісності України та інше.

Пунктом 3 ст. 24 Закону України «Про військовий обов'язок і військову службу» передбачено, що військовослужбовці вважаються такими, що виконують обов'язки військової служби: на території військової частини або в іншому місці роботи протягом робочого часу, включаючи перерви, встановлені розпорядком; на шляху прямування на службу або зі служби, під час службових поїздок, повернення до місця служби; поза військовою частиною, якщо перебування там відповідає обов'язкам військовослужбовця або його було направлено туди за наказом відповідного командира (начальника).

Згідно вимог ст.ст. 12, 14 Статуту внутрішньої служби Збройних Сил України, про все, що сталося з військовослужбовцем і стосується виконання ним службових обов'язків він зобов'язаний доповідати своєму безпосередньому начальникові. Із службових та особистих питань військовослужбовець повинен звертатися до свого безпосереднього начальника, а якщо він не може їх вирішити - до наступного прямого начальника.

Статтями 129, 130, 199, 216 Статуту внутрішньої служби Збройних Сил України, визначено необхідність забезпечення у військовій частині постійної бойової готовності, проведення занять з бойової підготовки, підтримання внутрішнього порядку, військової дисципліни та виконання службових обов'язків, зобов'язують військовослужбовців у службовий час постійно знаходитись в розташуванні військової частини або місця служби і не залишати їх без дозволу командира (начальника).

Указом Президента України № 64/2022 від 24.02.2022 «Про введення воєнного стану в Україні», який затверджено Верховною радою України,

у зв'язку із військовою агресією російської федерації проти України, на підставі пропозиції Ради національної безпеки і оборони України, відповідно до пункту 20 частини першої статті 106 Конституції України, Закону України «Про правовий режим воєнного стану» в Україні введено воєнний стан із 05 год. 30 хв. 24.02.2022 строком на 30 діб.

Указом Президента України № 133/2022 «Про продовження строку дії воєнного стану в Україні» продовжено строк дії воєнного стану в Україні з 05 год. 30 хв. 26.03.2022, строком на 30 діб.

Указом Президента України № 259/2022 «Про продовження строку дії воєнного стану в Україні» продовжено строк дії воєнного стану в Україні з 05 год. 30 хв. 26.04.2022, строком на 30 діб.

Указом Президента України від 17 травня 2022 року № 341/2022 «Про продовження строку дії воєнного стану в Україні», затвердженим Законом України «Про затвердження Указу Президента України «Про продовження строку дії воєнного стану в Україні» строк дії воєнного стану в Україні продовжується з 05 години 30 хвилини 25 травня 2022 року строком на 90 діб.

Указом Президента України від 12.08.2022 № 573/2022 «Про продовження строку дії воєнного стану в Україні», затвердженим Законом України «Про затвердження Указу Президента України «Про продовження строку дії воєнного стану в Україні» строк дії воєнного стану в Україні продовжується з 05 години 30 хвилини 23 серпня 2022 року строком на 90 діб.

Указом Президента України від 07.11.2022 № 757/2022 «Про продовження строку дії воєнного стану в Україні», затвердженим Законом України «Про затвердження Указу Президента України «Про продовження строку дії воєнного стану в Україні» строк дії воєнного стану в Україні продовжується з 05 години 30 хвилини 21 листопада 2022 року строком на 90 діб.

Указом Президента України від 07.11.2022 № 757/2022 «Про продовження строку дії воєнного стану в Україні», затвердженим Законом України «Про затвердження Указу Президента України «Про продовження строку дії воєнного стану в Україні» строк дії воєнного стану в Україні продовжується з 05 години 30 хвилини 19 лютого 2023 року строком на 90 діб.

Указом Президента України від 01.05.2023 № 254/2023 «Про продовження строку дії воєнного стану в Україні», затвердженим Законом України «Про затвердження Указу Президента України «Про продовження строку дії воєнного стану в Україні» строк дії воєнного стану в Україні продовжується з 05 години 30 хвилини 20 травня 2023 року строком на 90 діб.

Указом Президента України від 26.07.2023 № 451/2023 «Про продовження строку дії воєнного стану в Україні», затвердженим Законом України «Про затвердження Указу Президента України «Про продовження строку дії воєнного стану в Україні» строк дії воєнного стану в Україні продовжується з 05 години 30 хвилини 18 серпня 2023 року строком на 90 діб.

Указом Президента України від 06.11.2023 № 734/2023 «Про продовження строку дії воєнного стану в Україні», затвердженим Законом України «Про затвердження Указу Президента України «Про продовження строку дії воєнного стану в Україні» строк дії воєнного стану в Україні

продовжується з 05 години 30 хвилин 16 листопада 2023 року строком на 90 діб.

Указом Президента України від 05.02.2024 № 49/2024 «Про продовження строку дії воєнного стану в Україні», затвердженням Законом України «Про затвердження Указу Президента України «Про продовження строку дії воєнного стану в Україні» строк дії воєнного стану в Україні продовжується з 05 години 30 хвилин 14 лютого 2024 року строком на 90 діб.

Указом Президента України від 06.05.2024 № 271/2024 «Про продовження строку дії воєнного стану в Україні», затвердженням Законом України «Про затвердження Указу Президента України «Про продовження строку дії воєнного стану в Україні» строк дії воєнного стану в Україні продовжується з 05 години 30 хвилин 14 травня 2024 року строком на 90 діб.

Однак, головний сержант Аніканова М.В. під час проходження військової служби, в порушення вищезазначених нормативно-правових актів вирішила стати на злочинний шлях.

Аніканова М.В., будучи військовослужбовцем військової служби за контрактом, Державної прикордонної служби України, достовірно знала та усвідомлювала, що повинна неухильно дотримуватись вимог ст.ст. 65, 68 Конституції України, ст. 17 Закону України «Про оборону України», ст.ст. 1, 2, 24 Закону України «Про військовий обов'язок і військову службу», ст. ст. 11, 16, 49 Статуту внутрішньої служби Збройних Сил України, затвердженого Законом України від 24.03.1999 № 548-XIV, ст. 4 Дисциплінарного статуту Збройних Сил України, затвердженого Законом України від 24.03.1999 № 551-XIV, «Положення про проходження громадянами України військової служби в Державній прикордонній службі України», затвердженого Указом Президента України від 29.12.2009 № 1115/2009 та контракту, які зобов'язують її: свято і непорушно додержуватися Конституції та законів України, Військової присяги, неухильно виконувати вимоги військових статутів, накази командирів, захищати суверенітет і територіальну цілісність України, забезпечувати її економічну та інформаційну безпеку, віддано служити українському народу, сумлінно, чесно та зразково виконувати військовий обов'язок, дорожити честю і гідністю військовослужбовця, не допускати негідних вчинків.

Так, головний сержант Аніканова М.В., будучи військовослужбовцем військової служби за контрактом, перебуваючи на посаді технік – начальник групи комплексу відеоспостереження та сигналізації відділення зв'язку відділу прикордонної служби «Веселе» (Тип Б) 4 прикордонного загону Східного регіонального управління ДПС України, діючи з прямим умислом, а саме усвідомлюючи суцільно небезпечний характер своїх дій, передбачаючи їх суцільно-небезпечні наслідки та бажаючи їх настання, з мотивів небажання переносити труднощі військової служби, через особисту недисциплінованість та несумлінне ставлення до виконання своїх службових обов'язків, без відповідних дозволів командирів та начальників, за відсутності законних підстав та поважних причин, в умовах воєнного стану, у порушення вимог ст. ст. 65, 68 Конституції України, ст. 17 Закону України «Про оборону України», ст.ст. 1, 2, 24 Закону України «Про військовий обов'язок і військову

службу», ст.ст. 11, 16, 49 Статуту внутрішньої служби Збройних Сил України, ст. 1-4 Дисциплінарного статуту Збройних Сил України, «Положення про проходження громадянами України військової служби в Державній прикордонній службі України», затвердженого Указом Президента України від 29.12.2009 № 1115/2009 та контракту, 24.02.2022, вчинила дезертирство – самовільне залишення місця служби - відділу прикордонної служби «Веселе» Харківського прикордонного загону Східного регіонального управління ДПС України (дилокувався за адресою: Харківська область, Харківський район, с. Веселе), з метою ухилитися від військової служби, вчинене в умовах воєнного стану.

Відповідно до наказу командира 4 прикордонного загону (про особовий склад) № 13-ОС від 15.03.2022 головного сержанта Аніканова М.В., виключено з усіх видів забезпечення, як таку, що самовільно залишила військову частину.

Відповідно до наказу начальника 4 прикордонного загону ДПС України від 17.03.2022 № 16-ОС, з 14.03.2022 головному сержанту Анікановій М.В., призупинено військову службу.

Доводячи свій злочинний умисел до кінця військовослужбовець військової служби за контрактом головний сержант Аніканова М.В. в період з 24.02.2022 по теперішній час, незаконно, без поважних причин, постійно перебуває поза межами місця служби та проводить час на власний розсуд, не пов'язуючи його з виконанням обов'язків військової служби.

Таким чином, Аніканова М.В. підозрюється у вчиненні кримінального правопорушення – злочину, передбаченого ч. 4 ст. 408 КК України, а саме: у дезертирстві, тобто самовільному залишенні місця служби, з метою ухилитися від військової служби, вчиненому в умовах воєнного стану.

ПРАВОВА КВАЛІФІКАЦІЯ КРИМІНАЛЬНОГО ПРАВОПОРУШЕННЯ – ЗЛОЧИНУ, У ВЧИНЕННІ ЯКОГО ПІДОЗРІЮЄТЬСЯ АНІКАНОВА М.В.:

Дії Аніканової Марини Володимирівни кваліфіковано за ознаками кримінального правопорушення - злочину, передбаченого ч. 2 ст. 111 КК України, – державна зрада, тобто діяння, умисно вчинене громадянином України на шкоду суверенітету, територіальній цілісності та недоторканості, обороноздатності, державній, економічній чи інформаційній безпеці України: перехід на бік ворога в період збройного конфлікту, вчинений в умовах воєнного стану та за ознаками кримінального правопорушення – злочину, передбаченого ч. 4 ст. 408 КК України, - дезертирство, тобто самовільне залишення місця служби, з метою ухилитися від військової служби вчинене в умовах воєнного стану.

СТИСЛИЙ ВИКЛАД ФАКТИЧНИХ ОБСТАВИН КРИМІНАЛЬНИХ ПРАВОПОРУШЕНЬ - ЗЛОЧИНІВ, ПЕРЕДБАЧЕНИХ Ч. 2 СТ. 111 ТА Ч. 4 СТ. 408 КК УКРАЇНИ, У ВЧИНЕННІ ЯКИХ ПІДОЗРІЮЄТЬСЯ АНІКАНОВА М.В.

Аніканова Марина Володимирівна, протягом березня – травня 2022 року, будучи до 14.03.2022 працівником правоохоронного органу – співробітником

Державної прикордонної служби України, обіймаючи посаду технік – начальник групи комплексу відеоспостереження та сигналізації відділення зв'язку відділу прикордонної служби «Веселе» (тип Б) 4 прикордонного загону Східного регіонального управління Державної прикордонної служби України, порушуючи вимоги ст. ст. 17, 19, 65 Конституції України, якими передбачено обов'язок громадян України щодо захисту Вітчизни, суверенітету, незалежності й територіальної цілісності України та зобов'язання діяти лише на підставі, в межах повноважень та у спосіб, що визначені Конституцією та законами України, не дотримуючись присяги військовослужбовця, з особистих мотивів, у порушення вищевказаних вимог нормативно-правових актів, діючи умисно та протиправно на шкоду суверенітету, територіальній цілісності та недоторканності, обороноздатності, державній, економічній та інформаційній безпеці України, усвідомлюючи суспільно-небезпечний характер своїх дій, передбачаючи суспільно-небезпечні наслідки і бажаючи їх настання, маючи достатній рівень освіти, спеціальних знань і життєвого досвіду для усвідомлення фактів військової агресії рф проти України, з власної ініціативи, добровільно перейшла на бік ворога в період збройного конфлікту в умовах воєнного стану, не пізніше 01.05.2022 почала співпрацювати з представниками збройних формувань рф, які здійснили окупацію села Веселе Харківського району Харківської області, виконуючи їх незаконні вказівки, добровільно надавала окупаційним військам рф інформацію про військовослужбовців – прикордонників, учасників Антитерористичної операції (Операції об'єднаних сил), військовослужбовців відділу прикордонної служби «Веселе» 4 прикордонного загону, а також, дані про членів їх сімей, адреси проживання та номери телефонів. В свою чергу російські окупаційні війська прибували на вказані Анікановою М.В. адреси військовослужбовців – прикордонників, проводили незаконні «обшуки», здійснювали фізичний та психологічний вплив на вказаних осіб, з метою змусити військовослужбовців екасти зброю та перейти на бік окупаційних військ та не пізніше 01.05.2022 приступила до виконання повноважень щодо видачі «гуманітарної допомоги» від окупаційних військ рф, та добровільно обійняла посаду «начальник видачі гуманітарної допомоги», у селі Веселе Харківського району Харківської області, чим самим забезпечила становлення і зміцнення окупаційної влади рф на тимчасово окупованій території села Веселе Харківського району Харківської області шляхом надання безпосередньої допомоги державі-агресору на шкоду Україні, чим вчинила - державну зраду, тобто діяння, умисно вчинене громадянином України на шкоду суверенітету, територіальній цілісності та недоторканності, обороноздатності, державній, економічній чи інформаційній безпеці України: перехід на бік ворога в період збройного конфлікту, вчинений в умовах воєнного стану.

Також, головний сержант Аніканова Марина Володимирівна, будучи військовослужбовцем військової служби за контрактом, перебуваючи на посаді технік – начальник групи комплексу відеоспостереження та сигналізації відділення зв'язку відділу прикордонної служби «Веселе» (Тип Б)

4 прикордонного загону Східного регіонального управління ДПС України, діючи з прямим умислом, а саме усвідомлюючи суспільно небезпечний характер своїх дій, передбачаючи їх суспільно-небезпечні наслідки та бажаючи їх настання, з мотивів небажання переносити труднощі військової служби, через особисту недисциплінованість та несумлінне ставлення до виконання своїх службових обов'язків, без відповідних дозволів командирів та начальників, за відсутності законних підстав та поважних причин, в умовах воєнного стану, у порушення вимог ст. ст. 65, 68 Конституції України, ст. 17 Закону України «Про оборону України», ст.ст. 1, 2, 24 Закону України «Про військовий обов'язок і військову службу», ст.ст. 11, 16, 49 Статуту внутрішньої служби Збройних Сил України, ст. 1-4 Дисциплінарного статуту Збройних Сил України, «Положення про проходження громадянами України військової служби в Державній прикордонній службі України», затвердженого Указом Президента України від 29.12.2009 № 1115/2009 та контракту, 24.02.2022, вчинила дезертирство – самовільне залишення місця служби - відділу прикордонної служби «Веселе» 4 прикордонного загону Східного регіонального управління ДПС України (дислокувалася за адресою: Харківська область, Харківський район, с. Веселе), з метою ухилитися від військової служби, вчинене в умовах воєнного стану.

Відповідно до наказу командира 4 прикордонного загону (про особовий склад) № 13-ОС від 15.03.2022 головного сержанта Аніканову М.В., виключено з усіх видів забезпечення, як таку, що самовільно залишила військову частину. Відповідно до наказу начальника 4 прикордонного загону ДПС України від 17.03.2022 № 16-ОС, з 14.03.2022 головному сержанту Анікановій М.В., призупинено військову службу.

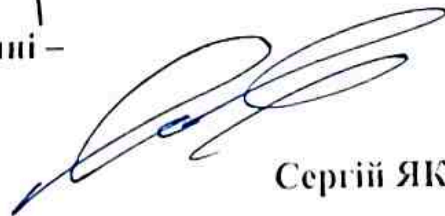
Доводячи своїй злочинній умисел до кінця військовослужбовець військової служби за контрактом головний сержант Аніканова М.В. в період з 24.02.2022 по теперішній час, незаконно, без поважних причин, постійно перебуває поза межами місця служби та проводить час на власний розсуд, не пов'язуючи його з виконанням обов'язків військової служби, чим вчинила - дезертирство, тобто самовільне залишення місця служби, з метою ухилитися від військової служби, вчинене в умовах воєнного стану.

Старший слідчий Другого слідчого відділу
(з дислокацією у м. Харкові)
Територіального управління
Державного бюро розслідувань,
розташованого у місті Полтаві

Олександр МОСКАЛЕНКО

«НОГОДЖЕНО»
Прокурор у кримінальному провадженні –
прокурор Харківської
спеціалізованої прокуратури
у сфері оборони

Сергій ЯКОВЕНКО

Про зміну підозри мені повідомлено, повідомлення про зміну раніше повідомленої підозри та зміни умов про процесуальні права та обов'язки вручені, права підозрюваного оголошені та роз'яснені.

Підозрюваний: _____

(прізвище, ініціали, підпис)

Підозрюваному роз'яснені його права передбачені законодавством України, а саме:

1. Конституція України:

- Стаття 28. Кожен має право на повагу до його гідності.

Ніхто не може бути підданий катуванню, жорстокому, нелюдському або такому, що принижує його гідність, поводженню чи покаранню. Жодна людина без її вільної згоди не може бути піддана медичним, науковим чи іншим дослідям.

- Стаття 29. Кожна людина має право на свободу та особисту недоторканність.

Ніхто не може бути заарештований або триматися під вартою інакше як за вмотивованим рішенням суду і тільки на підставах та в порядку, встановлених законом.

У разі нагальної необхідності запобігти злочині чи його припинити уповноважені на те законом органи можуть застосувати тримання особи під вартою як тимчасовий запобіжний захід, обґрунтованість якого протягом сімдесяти двох годин має бути перевірена судом. Затримана особа негайно звільняється, якщо протягом сімдесяти двох годин з моменту затримання її не вручено вмотивованого рішення суду про тримання під вартою.

- Стаття 55. Права і свободи людини і громадянина захищаються судом.

Кожному гарантується право на оскарження в суді рішень, дій чи бездіяльності органів державної влади, органів місцевого самоврядування, посадових і службових осіб.

Кожен має право звертатися за захистом своїх прав до Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини.

Кожен має право після використання всіх національних засобів правового захисту звертатися за захистом своїх прав і свобод до відповідних міжнародних судових установ чи до відповідних органів міжнародних організацій, членом або учасником яких є Україна.

Кожен має право будь-якими не забороненими законом засобами захищати свої права і свободи від порушень і протиправних посягань.

- Стаття 56. Кожен має право на відшкодування за рахунок держави чи органів місцевого самоврядування матеріальної та моральної шкоди, завданої незаконними рішеннями, діями чи бездіяльністю органів державної влади, органів місцевого самоврядування, їх посадових і службових осіб при здійсненні ними своїх повноважень.

- Стаття 59. Кожен має право на правову допомогу. У випадках, передбачених законом, ця допомога надається безоплатно. Кожен є вільним у виборі захисника своїх прав.

Для забезпечення права на захист від обвинувачення та надання правової допомоги при вирішенні справ у судах та інших державних органах в Україні діє адвокатура.

- Стаття 62. Особа вважається невинуватою у вчиненні злочину і не може бути піддана кримінальному покаранню, доки її вина не буде доведена в законному порядку і встановлено обвинувальним вироком суду.

Ніхто не зобов'язаний доводити свою невинуватість у вчиненні злочину.

Обвинувачення не може ґрунтуватися на доказах, одержаних незаконним шляхом, а також на приниженнях. Усі сумніви щодо доведеності вини особи глумачуться на її користь.

У разі виконання вироку суду як неправосудного держава відшкодовує матеріальну і моральну шкоду, завдану безпідставним засудженням.

- Стаття 63. Особа не несе відповідальності за відмову давати показання або пояснення щодо себе, членів сім'ї чи близьких родичів, коло яких визначається законом.

Підозрюваний, обвинувачений чи підсудний має право на захист.

2. Кримінальний процесуальний кодекс України:

- Стаття 42. Підозрюваний.

Підозрюваний, обвинувачений має право:

1) всти, у вчиненні якого кримінального правопорушення його підозрюють;

2) бути чітко і своєчасно повідомленим про свої права, а також отримати їх роз'яснення у разі необхідності;

3) на першу вимогу мати захисника і побачення з ним до першого та перед кожним наступним допитом з дотриманням умов, що забезпечують конфіденційність спілкування, на присутність захисника під час допиту та інших процесуальних дій, на відмову від послуг захисника в будь-який момент кримінального провадження, на отримання послуг захисника за рахунок держави у випадку відсутності коштів на оплату таких послуг;

4) не говорити нічого з приводу підозри проти нього або у будь-який момент відмовитися відповідати на запитання;

5) давати пояснення, показання з приводу підозри чи в будь-який момент відмовитися їх давати;

6) вимагати перевірки обґрунтованості затримання;

7) у разі затримання – на негайне повідомлення членів сім'ї, близьких родичів чи інших осіб про затримання і місце свого перебування;

- 8) збирати і подавати слідчому, прокурору, слідчому судді докази;
- 9) брати участь у проведенні процесуальних дій;
- 10) під час проведення процесуальних дій ставити запитання, подавати свої зауваження та заперечення щодо порядку проведення дій, які заносяться до протоколу;
- 11) застосовувати з дотриманням вимог КПК України технічні засоби при проведенні процесуальних дій, в яких він бере участь. Слідчий, прокурор, слідчий суддя, суд мають право заборонити застосування технічних засобів при проведенні окремої процесуальної дії чи на певній стадії кримінального провадження з метою перероз'яснення відомостей, які містять таємницю, що охороняється законом, чи стосуються інтимного життя особи, про що виноситься вмотивована постанова (ухвала);
- 12) заявляти клопотання про проведення процесуальних дій, про забезпечення безпеки щодо себе, членів своєї сім'ї, близьких родичів, майна, життя тощо;
- 13) заявляти відводи;
- 14) ознайомлюватися з матеріалами досудового розслідування, та вимагати відкриття матеріалів;
- 15) одержувати копії процесуальних документів та письмові повідомлення;
- 16) оскаржувати рішення, дії та бездіяльність слідчого, прокурора, слідчого судді;
- 17) вимагати відшкодування шкоди, завданої незаконними рішеннями, діями чи бездіяльністю органу, що здійснює оперативно-розшукову діяльність, досудове розслідування, прокуратури або суду, в порядку, визначеному законом, а також відновлення репутації, якщо підозра, обвинувачення не підтвердились.

*Права та обов'язки підозрюваного мені повідомлені, їх зміст роз'яснений та зрозумілий.
Нам'язку про процесуальні права та обов'язки підозрюваного отримав.*

Підозрюваний: _____ (_____)

Письмове повідомлення про підозру вручив:

**Старший слідчий Другого слідчого відділу
(з дієлоканцією у м. Харкові)
Територіального управління
Державного бюро розслідувань,
розташованого у місті Полтаві**

Олександр МОСКАЛЕНКО